

τὴν ἀσπίδα τοῦ μακρωδῶς. Ἐρερε τὸν τρόμον καὶ τὴν σφαγὴν, ὅπου ἐπέπιπτε, χωρὶς νὰ λάβῃ σόδεμίαν πληγὴν. Ἀναγινώσκων τις τὰς λαμπρὰς ταύτας περιγραφάς, ἐννοεῖ, ὅτι εἰ ἱστορικοὶ, εἰπινες κατέθεσαν ταύτας, ἦσαν ποιηταί. Ὁ Ὀδὴν, φέρων μετ' αὐτοῦ τέχνας ἀγνώστους εἰς τὴν Ἀρκτον, μεγαλοπρέπειαν ἔσχον, ἐπιδειξιότητα μεγάλην καὶ προτερήματα σπάνια, ἡδυνήθη εὐκόλως νὰ θεωρηθῇ ὡς Θεὸς, εἰς τόπον, ὅπου οὐδεὶς τὸν ὠμοίαζε, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ὠνόμαζον θαῦμα, πᾶν ὅ,τι ἡδύνατο νὰ τοὺς ἐκπλήξῃ.

Ἡ Ἰσλανδικὴ μυθολογία λέγει, ὅτι ὁ Ὀδὴν ἦτον φοβερά καὶ σοδάρὰ θεότης, ἦτον πατὴρ τοῦ τρόμου καὶ τῆς σφαγῆς, Ὁ Ἐπαναστάτης τῶν ἐθνῶν. καὶ ὁ ἐμπρηστής αὐτῶν, ὁ ἀστερισμὸς τοῦ βορείου ἡμισφαίριου, τὸ θοριθῶδες πτηνόν, ἐκεῖνος, ὅστις δίδει τὴν νίκην, ὅστις ἐμπνέει τὴν γενναϊότητα εἰς τὰς μάχας, εἰ πολεμιστὰι πορευόμενοι εἰς τὰς μάχας ἤρχοντο νὰ τῷ πέμψωσιν ἀριθμὸν τινα ψυχῶν, αἱ ψυχὰι αὗται ἦσαν τὸ δικαίωμα τοῦ Ὀδὴν. Ἐπίστευον, ὅτι ἤρχετο συχνὰ ἐν μέσῳ τῶν μαχῶν νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν ἀνδρείαν τῶν μαχητῶν, νὰ κτυπήσῃ ἐκεῖνους, εἰπινες ἐπέπρωτο νὰ χαθῶσι καὶ νὰ σφέρῃ τὰς ψυχὰς των εἰς τὰς οὐρανίους μονάς.

Ὁ μέγας οὗτος κατακτητὴς τῶν λαῶν τῆς Ἀρκτου σκοποὺν ἔχων νὰ στερεώσῃ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν του, ἐνέπνευσεν εἰς τοὺς λαοὺς ἐκεῖνους τὴν ἰδέαν ὅτι ἦτον Τρομερὰ θεότης.

Ἡ σύζυγός του ὠιομάζετο Φρίγγα ἢ Φρέα, καὶ ἐνυμνέτο ὡς δευτέρα θεότης μετὰ τὸν Ὀδὴν.

Ἐζωγράφουν αὐτὸν μὲ ξίφος εἰς τὴν χεῖρα, καὶ ἐσύστησαν ἀγῶνας εἰς τιμὴν αὐτοῦ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) ὑπὸ τῆς Μ. Π. Κ.

ΒΙΟΣ ΑΡΧΑΙΩΝ

ΡΩΜΑΙΚΟΝ ΓΕΥΜΑ.

ΚΕΦ. Α'.

Τὸ *τρικλινιον*.

—ο—

— Νῆ τὸν Βίχχον, τοῦ ὁποίου τελοῦμεν τὴν ἐορτήν, ἤθελε καλεῖς φαντασθῇ βλέπων σε, ὅτι εἴμεθα εἰς τὴν 15^{ην} τῶν καλenduῶν τοῦ Ἀπριλίου; Ἡθελε τις πιστεύσει, σὲ παρακαλῶ, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου μας Πούπλιος Πομπόνιος, ἐνεδύθη σήμερον τὸ πρῶτὸ τὴν ἀνδρικήν τῆθένον; Ἡθελε φανῇ καί, ὅτι ὁ πατὴρ του σκέπτεται νὰ ἐστιάσῃ τοὺς φίλους του, ὅπως καταστήσῃ ἐπίσημον μετ' αὐτῶν τὴν ἀξιοσημειούμενον ταύτην εἰς τῆς ζωῆς ῥωμαίου πολίτου ἡμέραν; Ἰδετε λοιπὸν εἰς τὴν κλειψύδραν. Παρῆλθε μία ὥρα, ἀφ' οὗοι οἱ προσκεκλημένοι ἐπαυσαν τὸ παιγνίδιον, καὶ μετέβησαν εἰς τὸ σφαριστήριον (I), εἰς τὸ *balnearium* (λουτρῶνα). Μετὰ τινὰς σσιγμὰς θέλουσιν εἶσθαι ἐνταῦθα, καὶ σὺς δὲν ἔχετε τίποτε

(4) Τὴν αἰθουσαν τοῦ γεύματος.

ἀκόμη πράξει· κινηθῆτε, σὰς λέγω, κινηθῆτε, εἰδὲ μὴ ἀλῆμενον εἰς σὰς!

Οὕτως ὁμοίει ὁ ἀρχιτρίκλιος τοῦ Κοῖντου Πομπόνιου, πηγαينوερχόμενος εἰς τὴν αἰθουσαν τῆς πανηγύρεως τερπνοτάτης τινὸς ἐξοχῆς (villa), τὴν ὁποίαν ὁ βαθύπλουτος οὗτος Ῥωμαῖος ἱππότης εἶχεν εἰς Βεργίας, ἐπὶ τῶν ὄχθων τῆς λίμνης Λυκρινίας. Ἡ αἰθουσα αὕτη ἔλαμπεν ὥς ἐκ τῶν πολυτελεστάτων ἀποσκευῶν τῆς καὶ μυρίων ἄλλων καλλωπισμῶν, τοὺς ὁποίους οἱ Ῥωμαῖοι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Βιταλλίου ἐφεύρισκον προσπαθεύοντες νὰ αὐξήσωσι τὰς ἀπολαύσεις των. Οἱ τεῖχοι ἦσαν ἐκ μαρμάρου καὶ κεκαλυμμένοι εἰς ὕψος ἀνθρωπίνου ἀναστήματος μὲ ὑφάσματα ἐξ ἐρίου περικεντήτου· ἐπὶ τοῦ ἰδάρους αὐτοῦ ἐφαίνοντο ἐτιεμένα ἀγάλματα, ἅπνα, κατὰ διαστάσεις καίμενα, ἐχρησίμουν ὥς λυχνοστῆται. Τὸ μωσαϊκόν λιθοστρώμα παρίστα τὰ λείψανα τοῦ δειπνου, εἶδος ζωγραφίας καλουμένης *asarotos coeosis* ἢ ὁ Πλίνιος λέγει ἐφεύρεσιν τοῦ Ἑλληνος Σώστου. Ἡ αἰθουσα εἶχε τὴν ἑκτασιν τρικλινίου συνήθους, τοῦτέστι τὸ μήκος ἦτο διπλάσιον τοῦ πλάτους τῆς, καὶ ἐφαίετο ὡτὰν εἰς δύο κεχωρισμένη. Τρεῖς κλῖναι, καίμεναι εἰς τὰς τρεῖς πλευράς τοῦ τετραγώνου, οὗ τινος ἡ τετάρτη ἦτον ἐλευθερά διὰ τὴν ὑπηρεσίαν, κατεῖχον τὸ ἐνδότερον μέρος. Ὡς ἐκ τῆς κατατάξεως ταύτης ὠνόμασαν τὴν αἰθουσαν *τρικλινιον*. Οἱ Ῥωμαῖοι ἄλλοτε καθήμενοι ἐγευματίζον· ἀλλ' ἐκθληθνύοντες ἐκ τῆς πολυτελείας, εἶχον παραδεχθῇ τὸν ἀνατολικὸν συρμόν καὶ δὲν συνεποσίαζον πλέον, ἀνδὲν ἦσαν ἡμιεκκλιμένοι καὶ στηριζόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀγκωνὸς των. Αἱ κλῖναι τὰς ὁποίας μετεχειρίζοντο, ὠμοίαζον μεγάλως μὲ τὰ παρ' ἡμῖν ἀνάκλιτρα (σοφάδες). Οἱ τοῦ Κοῖντου Πομπόνιου εἶχον κατασκευασθῇ ἀπὸ σφένδαμνον, καὶ περιεκοσμοῦντο κατὰ τὰς συναρμογὰς ἀργυρεῖς δακτυλίδεις. Ἐν μέσῳ τῶν κλινῶν τούτων, ἀνεγέρτετο ἐπὶ ἐλεφαντίνου τριώνυχος ποδός, τράπεζα ἐκ ξύλου τῶν δασῶν τῆς Μαυριτανίας· ἦν δὲ κοίλη ὅπως ἐπιτίθεται ἄβαξ ἀργυροῦς, ἔλκων βάρους 500 λίτρας, περιεκοσμημένης μὲ τοριύματα καὶ ἀνάγλυφα.

Οἱ δοῦλοι τοῦ Πομπόνιου, ἐμψυχούμενοι ὑπὸ τῶν λόγων τοῦ τρικλινάρχου, ἠργάζοντο μετὰ ζήσεως εἰς τὴν προετοιμασίαν τοῦ συμπόσιου· ἐστρώσαν ἐπὶ τῶν κλινῶν στρώματα ἐξ ἐρίου γαλατικοῦ φοινοκοδοφούς, καὶ προσκεράλεια ἐκ πτίλων περιεκελισμένων εἰς θολάκους χρυσοπλέκτους καὶ μεταξίνους, ἔργα βαθυλώνεα. Αἱρῆς ζωηρὰ διένεξις ἠγέρθη εἰς τὴν ἐτέραν ἄκραν τοῦ τρικλινίου.

— Μὰ τὸν Δία, σὲ λέγω ὅτι εἶμαι προσκεκλημένος, ὁ ἴδιος ὁ Πομπόνιος...

— Ἐξ' ἀπ' ἐδῶ, ἀνάσχυντε παράσιτε!

— Σὲ λέγω, ὅτι θὰ εἰσέλθω, ἢ δὲν εἶμαι ὁ Εἰσορῶν.

— Δὲν ἔχει τόπον διὰ τοιοῦτον.

Καὶ ὁ ἐπιφορησμένος δοῦλος τὴν ἐπαγρύπνησιν τῆς εἰσόδου, ὠκλήσθη μὲ πορφυροῦν μάκτρον ἵνα διώξῃ τὸν ἰσχυρογώμονα τοῦτον ξένον.

— Ναί ὁ Ἑσσυρίων ἐρχεται πρῶτος, πρῶτος πάντοτε· εἶπεν ὁ ἀρχιτέκλιος. Χάριν αὐτοῦ καὶ τῶν ὁμοίων του, ἔπρεπε νὰ ἐπισπεύδωμεν τὸν δρόμον τοῦ ἡλίου καὶ νὰ τελειώσωμεν ὅσον τάχιον τὰς ὑποθέσεις τῆς δημοκρατίας.

Ὁ παρσίτος εἰσέδυεν εἰς τὸ τρικλίνιον· ὁ δοῦλος ἐγύθη πρὸς καταδίωξιν του καὶ ὀλίγον ἔλειψε ν' ἀνατρέψῃ ἐν μεγαλοπρεπὲς κυλικεῖον, ὅπερ ἐστόλιζε τὸ ἀνικρυ μέρους τῶν κλινῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦσαν κατὰ τὴν συνήθειαν, ἀγγεῖα πολυτίμα, πορφύριδες χρυσοὶ καὶ ἀργυροὶ, ἐστολισμέναι μὲ πολυτίμους λίθους φέροντας τὸ ὄνομα τοῦ Πομπόνιου.

— Παύσατε πλέον, ἀνέκραξεν ὁ τρικλινιάρχης ἀνυπομονήσας. Ἀφες τὸν Ἑσσυρίωνα νὰ καθίσῃ εἰς τὸν θρονάσκον τοῦτον. Δὲν θέλει κινήθῃ ἀπὸ τὸν τόπον του, ἐκτός ἂν ὁ Πομπόνιος προτάξῃ νὰ τὸν διώξουν.

— Εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ Ἑσσυρίων εἰς τὸν τρικλινιάρχην, σὺς τοῦλάχιστον μὲ ἐκτιμᾶτε κατὰ τὸ δίκαιον· ὁ Πομπόνιος εἶ·αι τόσον εὐγενής, ὥστε οὐδὲ θὰ συγχωρήσῃ νὰ πράξουν αὐτὴν τὴν ἀγροικίαν πρὸς ἐμέ.

Ἐπειτα δὲ παραδοθεὶς εἰς τὰς σκέψεις του. «Τὴ εὐτυχὴς ἰδέα ν' ἀφῆσω τὴν Ῥώμην, ἐσκέφθη, πλησιάζοντος τοῦ θεροῦς. Ἐκεῖ ἀπέθνηκκα τῆς πείνας, διότι, ὅταν ἐρχεται ὁ καιρὸς τῆς ἐξοχῆς, δὲν εὐρίσκουσιν ἐργασίαν οἱ σιαγῶνες μας. Καθὼς δὲ κατὰ τὰς ὥρας τῆς θερμότητος, οἱ κοιλίαι φθείρονται, διαμένοντες ἐντὸς τοῦ ὀστράκου των, καὶ ἐν ἑλλείψει δρόσου, τρέφονται διὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν οὐσίας, οὕτω καὶ οἱ δυστυχεῖς ἡμεῖς παρσίτοι, ἐνῷ ὁ κόσμος, ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τῶν ἐργασιῶν του, μένει εἰς τὰς ἐξοχάς, ἡμεῖς ζῶμεν ἐν τῷ ὀστράκῳ μας καὶ τρεφόμεθα ὑπὸ τῆς ὕλης μας αὐτῆς, μὴ ἔχοντες τίποτε πλέον νὰ βροχθίσωμεν. Ἀλλ' ἐνταῦθα βασιλεύουσιν ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐτυχία. Ὁ Κόιντος Πομπόνιος, ἐπὶ πότις Ῥωμαῖος, πλούσιος, ἀγνωστος διὰ ποίου μέσου, πανηγυρίζει τὴν ἡμέραν ταύτην διὰ τὴν περιβολὴν τῆς ἀνδρικῆς τηβέννου τοῦ υἱοῦ του Πουπλίου! Ἐπιδεικνύει ὅλους τοὺς θησαυροὺς του, καὶ μᾶς ἐπιδαψιλεύει πᾶσαν τὴν λαμπρότητα τοῦ μαγειρείου του. ὦ! οἱ ῥώθωνές μου διατρέλλονται, καὶ ὑφιδύνομαι ἤδη διὰ τὰ τόσα ἐκλεκτὰ φαγητά! Εὐτυχῇ Ἑσσυρίων, σὺ θὰ γευματίσῃς καλῆτερα τῶν θεῶν τοῦ Ὀμήρου, καὶ χάρις εἰς σέ, ἐνδοξε Πομπόνιε.

ΚΕΦ. Β'.

Οἱ κλητοὶ καὶ οἱ ἀκλητοί. (*)

Περὶ τὴν λῆξιν τῆς δεκάτης ὥρας τῆς ἡμέρας, ἐφάνησαν οἱ συνδαιτυμόνες εἰς δωμάτιόν τι ἐνδότερον τοῦ τρικλίνου· ἐκεῖ ἀπέθεσαν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ δούλου, ὃν ἕκαστος ἔφερε συνήθως μετ' αὐτοῦ, τὰ πέδιλά των

καὶ τὰς χλαμύδας των καὶ ἐνεδύθησαν τὴν σύνθεσιν, τὸν λευκὸν τοῦτέστι χιτῶνα ἀνευ ζώνης, ὃν δίδει ὁ κύριος τοῦ οἴκου. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐμελλον νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ τρικλίνιον, δοῦλός τις ἀνέκραξε. — Τὸν δεξιὸν πόδα. — Ἦτο δὲ τοῦτο ὅπως μὴ γί·η προμήνυμα δυστυχήματος εἰς κανένα, διότι τὸ νὰ εἰσέλθῃ τις διὰ τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς ἐθεώρουν οἱ Ῥωμαῖοι κακὸν οἰωνόν.

Ὁ Πομπόνιος τότε ἀπειθυνόμενος εἰς τοὺς φιλοξενούμενους του, λέγει·

— Ὁ ἀριθμὸς τῶν συνδαιτυμόνων, εἶπεν εἰς τῶν ποιητῶν μας, δὲν πρέπει νὰ εἶναι ποτὲ μικρότερος τῶν Χαρίτων, μηδὲ μεγαλειότερος τῶν Μουσῶν. Ἀλλ' ὁ κανὼν οὗτος ἐπιδέχεται πολλὰς ἐξαιρέσεις. Σήμερον, παραδείγματος χάριν, ἤθελον θεωρήσῃσι σχεδὸν ὡς δυστύχημα νὰ περιορισθῶ εἰς αὐτὸν τὸν ὅρον.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἱλάρουναν τὸ μέτωπον πολλῶν, αἵτινες ἐφαίνοντο ἀνυπόμονοι. Ἦσαν δὲ οὗτοι ἐκ τοῦ εἶδους, ὃ καλοῦσι σκιᾶς, ὅμοια εὐάρεστον μὲν, πλὴν παραδόξον, ἀποδιδόμενον δὲ εἰς τὸν ἀπρόσκλητον συνδαιτυμόνα, ὃ· ἤθελε τις παρομοιάσει μὲ τὸ σκοτεινὸν τῆς σελήνης μέρος, ἧς τὸ φωτεινὸν εἶναι ὁ πρᾶσκαλημένος.

Ἀτομὸν τι, με ἀγενῆ φυσιογνωμίαν, κατὰ πρῶτον εἶχεν ἀποταθῇ εἰς τὸν Πομπόνιον, λέγων·

— Πόσον πνευματικῶδες τοῦτο· εἶσθαι εἰς τῶν σπανίων κληρονόμων τοῦ ἀντικυῦ ἄλατος, τὸ ὁποῖον ἐκλείπει καθ' ἑκάστην! Σᾶς βεβαίῳ, ἔχω ἰδεῖ πολλὰς τὴν τελετὴν ταύτην, ἀλλ' οὐδέποτε νέος τις θέλει ἐξισωθῇ πρὸς τὸν Πούπλιον Πομπόνιον.

— Ἀρίστα κύρ Ἐργασίλας, ἀπεκρίθη ὁ Πομπόνιος, δεχθεὶς προηγουμένως ἐκ τοῦ παρσίτου τούτου τὸ νόμισμα τοῦ δείπνου του, ἀρίστα! θέλετε καθίσει ἐπὶ τῆς κλίνης δεξιόθεν.

— ὦ! τὸν κάμνει χιλιάκις μεγαλειτέραν τιμὴν, παρ' ὅσον ἀξίζει! ἀνέκραξε μὲ φωνὴν εἰρωνικὴν εἰς ἄλλος συνδαιτυμόν, πρὸς ὃν ὁ Ἑσσυρίων, εἶχε διευθυνθῇ, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὁποίου εὐθὺς μετέπειτα ἀπεμακρίθη μετὰ πείσματος· κάμνει μεγάλην τιμὴν εἰς τὸν πτωχὸν αὐτὸν Ἐργασίλαον. Ὁ αὐτυχὸς! Δὲν ἤξευρε ἄλλο εἰμὴ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ φιλοφρονήσεις τόσον ἀπείδεις, ὅση ἡ ὁμῆ ἀνθοδέσμης δοξατημέρου. Οὐδέποτε ἐπὶ ζωῆς του εἶπε χαριέντα λόγον.

— Σᾶς ἐνεῶ, Χαράνσω. Θὰ εἴσαι πλησίον τοῦ Ἐργασίλαου, καὶ σὲ ἐπιφορτίζω νὰ τὸν ὀδηγῇς.

— Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ Ἐργασίλαος τρίβων τὰς χεῖρας.

Ὁ Ἐργασίλαος ἦτον ὁ παρσίτος κόλαξ (adulator). Ὁ Χαράντων ὁ εἰρωνικὸς παρσίτος, (derisor)· ὁ μὲν πλούσιος ἀπὸ χαμερπείας, ὁ δὲ ἀπὸ εὐφρεῖς λόγους, ἀμφότεροι δὲ οὐδὲν ἔχοντες εἰς τὸ βαλάντιόν των· ὁ μὲν διὰ τῶν κολακειῶν του, ὁ δὲ διὰ τῆς ἀστεϊότητος ἐγνωσμένος προηγουμένως, κατάρθωσαν νὰ γίνωσι παραδεκτοὶ εἰς τὰς τραπέζας τῶν πλουσίων. Ἐθεωροῦντο ὡς πολὺ ἀνώτεροι τοῦ ἀθλίου Ἑσσυρίανος. Οὗτος, ἐσυγκαταρῆμαι μεταξὺ τῶν πεινῶντων παρσίτων (plagipatidae), τοὺς Σπαρ-

(*) Vocati et non vocati.

τιάτας ἐκείνους τῆς κάτω ἄκρας τῆς τραπέζης, ὅτε τὸ κάτω ἄκρον τῆς τραπέζης τοῖς ἐποραχωρήθη. Ἀλλὰ τὴν ἱστὴν καλεῖται τοῦ Ἀπριλίου, ὁ Ἑσσυρίων ἐμελε νὰ ὑστερηθῇ τῆς εὐνοίας ταύτης.

— Κάθισε εἰς τὸν θρόνισκόν σου· ἐκεῖ θέλουν σὲ ὑπηρετήσῃ περὶπόντως, τὸν διέταξεν ὁ Πούπλιος, ποιῶν σημεῖον εἰς τὸν τρικλινιστὴν, ὅστις ἐκλινε πρὸς τὸ εὖς τοῦ νεανίου καὶ ἐξῆλθε, ῥίψας ἀκουσίως τὸ βλέμμα κακεντρεχεῖς καὶ οἰκτου συνάμα ἐπὶ τοῦ Ἑσσυρίωνος. Οὗτος ἤρχισε νὰ παθαίνει τὴν τιμωρίαν τοῦ Ταντάλου, εἰς τὴν περιστασιν τοῦ δείπνου του.

— Ἄ πᾶ! εἶπε καθ' ἐνυτὸν. τὸ κάτω, κάτω, τί μέλλει τὸν καθένα ποῦ θὰ φάγῃ, ἀρκεῖ μόνον νὰ φάγῃ καλά.

Τὸν δυστυχεῖ Ἑσσυρίωνα ὁποῖα ἀπάτη ἐπερίμενε!

Τὰ γεύματα τοῦ Κοῖντου Πομπωνίου ἐφημίζοντο πανταχοῦ. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τιμὰ στόματος, ἅτινα δὲν εἶχον γευθῇ παντελῶς τὰ εὖσμα φαγητὰ του, οὐδὲ ποτισθῇ τοὺς οἶνους τοῦ οἰωνός του, κατέκρινον τὸν Ῥωμαῖον ἱππότην· ἀλλ' ἤθελον εὐχαρίστως τὸν ἀποδώσει χάριτας ἐὰν τοῖς ἐδίδε τι ἐξ αὐτῶν· πλην ὁ Πομπόνιος δὲν τοῖς ἔκαμνε τοιαύτην παραχώρησιν. Μεταξὺ δὲ τῶν πρώτων εὐτυχῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐκαλοῦντο εἰς τὴν τράπεζάν του ἦτον ὁ Κλαύδιος, Πραίτωρ Ἐπαρχος τῆς Καμπανίας, παρ' ἑξῆς ἀρχῶν, τὸν ὁποῖον ὁ αὐτοκράτωρ Βιτέλλιος εἶχε διωρίσει εἰς τὴν θέσιν ταύτην, διότι τὸν εἶδε ποτὲ ῥιφῆσαντα διὰ μιᾶς τρεῖς χοεῖς οἶνου (α). Δι' ὃ ἀστειροὶ τινες τὸν ἐκάλουν Κλαύδιον Τριγκόκιον. Ὁ Ἐπαρχος τοῦς ἄφινε νὰ λέγουσιν, καὶ ἐκδικούμενος κατὰ τὸν τρόπον τοῦ αὐτοκράτορος, ἤρχετο ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, καὶ ἐζήτηι νὰ τὸν ἐντινάσῃ. Πρὶν δὲ καθῆσθαι εἰς τὴν τράπεζαν, ὁ Κλαύδιος μετεχειρίζετο τὰ ἴδια ἐκεῖνα μέσα, τὰ ὁποῖα καὶ ὁ Καῖσαρ διὰ νὰ τιμῇ τὸς προσκαλοῦντας αὐτόν, καὶ τὰ ὁποῖα, ἐνῶ διεγείρουσι σφοδρὰν τὴν ὀρεξιν, σὰς καθιστῶσιν ὥχρον καὶ συμπαθητικόν. Με ἐννοεῖται ἀναγνώστια!

Εἷς ἀντίζηλος, ἄξιος τοῦ ἐπάρχου, ἦτον ὁ Ἀπίκιος, δυσέκγονος τοῦ πολλοῦ ἐκείνου Ἀπικίου, ὅστις ἐτρωγεν ἐπὶ Αὐγούστου καὶ ἐδίδασκε ἐν Ῥώμῃ μάθημα περὶ τῆς μαγερικῆς τέχνης. Ὁ ἀκόλαστος οὗτος νεανίας εἶχε καταπαταλέψει τὴν πατρικὴν του κληρονομίαν. Ἀλλ' ἅπαντες οἱ γαστρονόμοι τῆς ἐποχῆς ἐπεθύμουν ποῖος πρῶτος νὰ τὸν ἔχῃ εἰς τὴν τράπεζάν του καὶ ἐφαίνοντο ὅτι ἤθελον, ἀκούοντες αὐτόν, νὰ ἐμπνευσθῶσιν ἐκ τῶν ἀναμνήσεων τοῦ μεγάλου ἀνδρός. Ἄλλως τε, ὁ Ἀπίκιος διηγεῖτο μετὰ πνεύματος τὰ μεγάλα κατορθώματα τοῦ ἐνδόξου συγγενοῦς του, καὶ τοῦτο μάλιστα τὸν ἐτρεφε διὰ πολλὸν χρόνον.

Ὁ Κλαύδιος καὶ ὁ Ἀπίκιος εἶχον ἔλθει μετὰ τοῦ Πομπωνίου. Ὁ δὲ νέος Πούπλιος εἶχε καὶ αὐτὸς καλέσει πολλοὺς φίλους του, καὶ μεταξὺ ἄλλων,

(α) congius, ἢ, χοεὺς εἶναι μέτρον ὑγρῶν, ζυγίζων σχεδὸν τρεῖς λίτρας, εἶναι τὸ ὄργανον τοῦ ἀμφορέως.

καὶ τὸν Ἑλληνα Ἑρμαγόρα· τὸν γραμματοδιδάσκαλόν του. Οὗτος δὲ τοσούτον ἐνεκωμιάζετο καθ' ἅπανσαν τὴν Β. ἐν, ὥστε δύο τινὲς τῶν συμπολιτῶν του δὲν ἐμποδίσθησαν νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν ὡς σκιά. Μὴ λησμονήσωμεν τὸν Κνέϊον Κάπιτον, νομοδιδάσκαλον φημιζόμενον, παρ' ὃ δὲ Πούπλιος εἶχεν ἀρχίσει τὰς σπουδὰς τοῦ δικαίου, διότι εἶχε προορισθῇ διὰ τὴν Θέμιδα, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐμελλε νὰ ἐνδυθῇ τὴν ἀνδρικήν τῆβενον· τοιοῦτον ἦτο τὸ ἔθιμον.

Οἱ προσκεκλημένοι λοιπὸν μετὰ τῶν μὴ προσκεκλημένων ἦσαν περίπου δεκαπέντε. Ἐκαστος ἔλαβε τὴν θέσιν ἣν ὁ τρικλινιστὴς τῷ ὥρισεν. Ὁ Πομπόνιος κατεκλίθη πρὸς τὸν ὠφ του, ἐντελῶς εἰς τὸ εὖς τοῦ τετραγώνου ἐπὶ τῆς μεσαίας κλίνης, καὶ ὑπεχρῶσε τὸν Κλαύδιον νὰ καθίσῃ εἰς τὴν τρίτην καὶ τελευταίαν θέσιν, ἣν ἐφύλαττον διὰ τοὺς ὑπάτους. Οἱ συνδαιτυμόνες τῆς πρώτης ταύτης κλίνης εἶχον τὸ πρότωπον ἐστραμμένον πρὸς τὴν πλευράν τῆς πρὸς ἑξωτερικὴν κλίνης, προσφερομένης τότε εἰς τοὺς ἐντιμωτέρους μεταξὺ τῶν προσκεκλημένων, καὶ κατεχομένης τὴν ὥραν ταύτην ὑπὸ τοῦ Ἀπικίου καὶ τῶν φίλων τοῦ Πουπλίου. Ἡ κλίνη πρὸς δεξιὰν εἶχε δοθῇ εἰς τοὺς παρασίτους ἣν δὲ ἡ ἐσωτερικὴ κλίνη. Ἐννοεῖται ὅτι αὐτοῦ εὐρίσκοντο ὁ Ἐργασίλαος καὶ ὁ Χαράντων! ἐν αὐτῇ ἐφέροντο, πλην εἰς μάτην, οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ αἱ ἐπιθυμίαι τοῦ Ἑσσυρίωνος· ἀλλ' οὐ πάντως πλεῖ εἰς Κόρινθον π.

ΚΕΦ. Γ'.

Gustatio (Πρόγευμα).

Σμῆνος δούλων εἰσώρμησαν τότε εἰς τὸ τρικλίνιον· οἱ νεώτεροι προσέφερον εἰς τοὺς συμπότας ὕδωρ μέλιον, ἐπὶ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν, ἐπεὶ αὐτοὶ ἤρχισαν νὰ τοὺς καθαρίζωσι τοὺς ὀυχας μετὰ δεξιότητος ἀκαταλείπτου, τοῖς διένειμαν ἐπίσης στέμματα ἐξ ἀνθέων διὰ νὰ στολίσωσι τὸ μέτωπόν των· καὶ ἄλλα ἐτι μαγαλιέτερα, τὰ ὁποῖα περιερίσσαν περὶ τὸν λαιμόν των. Συνατάμενα ἀπὸ ἀγριοσελίνα καὶ κιτῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ ἀπὸ βόδα, καὶ ἴα καὶ ἄλλα διάφορα ἀνθη, ἐχρησίμευσαν ὡς ἐξάρματα προσφυλακτικὰ κατὰ τῆς μέτης. Ἡ ὁσμὴ τῶν ἀνθέων, λέγεται, ὅτι ἀνοίγουσα τοὺς πόρους τοῦ σώματος, εὐκόλυνε τὸν οἶνον νὰ ἐξατμίζεται ὡς ἄελλος διαπνοή δι' αὐτῶν, καὶ ἀπωθῇ τοὺς ἀναβαίνοντας εἰς τὸν ἐγκέφαλον αἱμοῦς.

Μετὰ τὰς παρασκευὰς ταύτας, ὁ οἰκογενειάρχης ἡγήθη καὶ ἀπέτεινε πρὸς τοὺς θεοὺς τὴν συνήθη δέησιν, μετὰ τὴν ὁποῖαν ἐτελέσθησαν σπονδαί. Ὁ ἀρχιμάγειρος ἐφάνη πᾶσαι με τοὺς περὶ αὐτόν. Ἐφῆρον δὲ οὗτοι εὐρεῖαν τινα λεκάνην ἐκ χαλκοῦ τῆς Κόρινθου, ἣτις εἶχε τὸ σχῆμα ἀνδρὸς δι' ὃ καὶ οἱ Ἕλληνες συμπόται ὄνον ἐκάλεσαν. Ἐκ τῶν ἰώτων τοῦ ζώου ἐκρέμαντο ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων δύο μικροὶ σάκκοι, περιχλειόντες ὁ μὲν ἐλαίας ὑποπρασίνους, ὁ δὲ ἐπίσης ἐλαίας ἐντελῶς ὠρίμους· περὶ δὲ τῆς λεκάνης ταύτης ἐτέθησαν ἐντὸς ἀργυρῶν πινα-

λίων μυωξοὶ καρυκαυμένοι· διὰ μέλιτος καὶ χυμοῦ τοῦ μήκονος, ἐτέθησαν καρύκαι ἀγνίζουσαι, μῆλα τῆς Δαμίσκου, καὶ ῥόδια ἡμιποιοιμένα.

Μία οὐκὰ ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἐγγύιστο ἦδη μετ' ἀπληστίας ἀνθρώπου ἐντελῶς νήστου. Ὁ Σαράντων τὸν παρετήρησεν.

— Αἱ! στάσου, φίλε Ἕλλην, τῷ ἐφώναξεν εἰμὲθα μόνον εἰς τὸ gustatio· τὸ ὅποιον εἶναι διὰ τὰ μᾶς ἀνοίξη τὴν ὄρεϊν. Αὐτὰ τὰ φαγητὰ διὰ τοῦτο χρησιμεύουν. Μὴ θέλεις νὰ μιμηθῇς ἕνα τῶν συμπατριωτῶν σου, ὅστις ἀφ' οὗ ἐφαγὲν εἰκοσι χίχλας, ἐξεπλητίετο ἀφελῶς, ὅτι δὲν ἠσθάνθη τὴν πείνάν του αὐξήθησαν.

— Εὐφρὺς, εἶπεν ὁ Ἐργασίλαος, κυριευθεὶς κατὰ τὴν συνήθειάν του ὑπὸ θαυμασμοῦ.

— Ἀπατᾶσε, φίλε, εἶπεν ὁ Σαράντων· δὲν πρέπει ὅταν ὁμιλῶ ἐγὼ νὰ ἐπιδοκιμάζης δὲν δίδω παντελῶς γεῦμα ἐγώ.

ΚΕΡ. ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Ὁ Βασιλεὺς τῆς ἑορτῆς.

— Καὶ ἡ βασιλεία, ἀνέκραξεν αἰφνης ὁ δυσέγκονος τοῦ Ἀπικίου· πῶς λησιμονοῦμεν νὰ κυβιάσωμεν περὶ αὐτῆς.

Εἰς δούλος ἔφερε κύβους (tali) καὶ μικρὸν τραπέzion.

— Τοῦ λόγου σας, ἐπαρχε, εἶπεν ὁ οἰκογενάρχης, τοῦ λόγου σας ἀρχίσαιτε πρῶτος.

Ὁ Κλώδιος ἐκύλισε τοὺς κύβους ἐπὶ τῆς τραπέτης.

— Βοῶν ἡ κυνὸς! εἶπεν ὁ συνδαιτυμόνας· χειρότερα δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἀρχήσῃ.

Ἦλθεν ἡ σειρά τοῦ Καπίτου.

— Οὐτ' ἐγὼ δὲν εἶμαι εὐτυχέστερος τοῦ ἐπάρχου, εἶπεν, ἀριθμῶν τοὺς βόλους του.

Οἱ κύβοι ἐπέρασαν ἀπὸ χεῖρα εἰς χεῖρα· ἕως οὗ λαβὼν ὁ Πούπλιος ἔρριπεν αὐτοὺς μετὰ ζωηρότητος.

— Βολὴ τῆς Ἀφροδίτης! ἀνέκραξε περὶχαρῆς.

— Τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἀνδρικήν αἰσθητὰ εἰς μίαν ἡμέραν, παρετήρησεν ὁ Ἀπίκιος· ὁ νεανίας οὗτος θέλει ὑπάγει μακράν.

— Ὡ! μέλλων, προστάτα μου, εἶπεν εἰς τὸν Κνέϊον Κάπιτος, ὁ νέος μονάρχης, ὑμεῖς θέλετε ἀρχίσαι νὰ ὑποτάσσεσθε εἰς τὰς διαταγὰς μου· ἀλλὰ θὰ σὰς δώσω ἐπίσης μικρὰ πλακουτῖνα, ὥς λέγει ὁ Ὁράτιος μας (α). Διατάττω, ἐξηκολούθησεν ἀπευθυνόμενος εἰς τὸν ἀρχιμάγειρον, καὶ κροτῶν τοὺς δακτύλους του, διατάττω τὴν ἄλωσιν τῆς Τροίας.

Ὁ Ἐργασίλαος ἐκυριεύθη ὑπὸ δεινοῦ φόβου, μὴ, ἀντὶ δειπνοῦ, παρατεθῶσι τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη· ὁ Κνέϊος Κάπιτος καὶ ὁ Κλώδιος ἠγοίζαν μεγάλους ὀφθαλμούς· εἰς τῶν Ἑλλήνων συλλογισθεὶς, ἀνεμνήσθη περικοπὴν τινὰ τοῦ Ὀμήρου, ὅτε εἰσῆλθεν ὁ ἀρχιμάγειρος, φέρων τερατώδη τινα ἀγριόχειρον.

— Ὡ, ὦ, ὁ τρωχιδίτης χοῖρος! ἀνεφώνησεν ὁ Ἐργασίλαος κτυπῶν τὰς χεῖράς του, καὶ ταραττων ὄλον τὸ ἄνω ἡμισυ μέρους τοῦ σώματός του ὅχι, ποτὲ δὲν εἶδον ἐρασμιωτέραν ἑροδὸν surprise.

(α) Ut pueris olim dant crustula blandi... Doctores.

TOM. (Ε'. Φυλλάδιον 407)

Ὁ Σαράντων δὲν ἠδύνατο νὰ κατακρίνῃ τὸν φίλον του· ἐθαύμαζε.

— Ἰδοὺ, εἶπεν ὁ Πούπλιος, ὁ Δούρειος ἵππος, ὅστις ἦτον ἑτοιμος, καὶ ἠγάγετο ἐνδὲς πύου τὴν κοιλίαν τοῦ ἀγριοχοίρου. Ἐξ αὐτῆς ἐξῆλθεν διάφρα· ἦδη ἐδεσμάτων, λοκάνικα, ὀρνίθια καὶ κίχλαι δλοζώνταναι, αἱτινες ἤρχισαν νὰ πετῶσιν εἰς τὴν αἶθρσαν.

— Καὶ ἰδοὺ εἰ Ἕλληνες!

Εἶπεν ὁ νέος βασιλεὺς, διὰ τὸ ὅποιον ἀφῆκαν ἅπαντες γέλωτα, ὅν οἱ Ἕλληνες μας ἤθελον καλέσει Ὁμηρικὸν, ἂν δὲν ἐδυσχεραίνον διὰ τὴν παραβολήν.

— Διατάττω ἦδη, ἐξηκολούθησεν ὁ Πούπλιος, ὅν ἡ ἐπιτυχία ἤρχισε νὰ ὦρῃ πρὸς τὸν ἀπολυτισμόν, διατάττω τὸν Κλώδιον νὰ παραγγεῖλλῃ εἰς τὸν Κνέϊον Κάπιτον, ἀνθρωπον ἐμβριθῆ καὶ νομοδιδάσκαλον περιώνυμον, τὸν ἀριθμὸν τῶν προπύσεων, ὅσας θὰ κάμῃ μετὰ πληρεῖς τοῦς ἀμφορεῖς.

Ὁ Κλώδιος ἐπεθύμησε νὰ μετεβάλλοντο τὰ πρόσωπα, μ' ὅλον τοῦτο εὐχαριστήθη καὶ διὰ τὸ μέρος του.

— Ὁ Κνέϊος Κάπιτος, εἶπεν, ἄς προπῇ τοσάνις, ὅσα γράμματα περιέχονται εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἐνδόξου Κασίου, οὗ τινος οὕτε ἀνέγνωσά ποτε, οὔτε θέλω ν' ἀναγνώσω τὰ συγγράμματα.

Ὁ νομοδιδάσκαλος ὑπήκουσεν, ἀλλ' εἰς τὸν προτελευταῖον, καὶ εἰς τὸν ἀντιπροτελευταῖον ἀκόμῃ εἶχεν ἀπολέσει τὴν σοβαρότητά του.

Εν τούτοις ἡ τράπεζα ἦτο στολισμένη καὶ περίεξ τοῦ χοίρου τοῦ Τρωϊκοῦ, ὁ τραπέζοξ οὐρὸς εἶχεν ἐν τάξει διαθέσει τὰ ἐδεσμάτα ἐπὶ δίσκου ἀργυροῦ, ὀνομαζομένου *ferculum*, ἢ *repositorium*. Ἐπ' αὐτοῦ εὐρίσκοντο καρυκεύματα παντὸς εἶδους, τὰ πλεόν σπάνια ἀγρεύματα, πτηνὰ ξένα, πολυάδες τῆς Ἰονίας, πέρδικας καὶ τριγόνια, σικώτια χηνῶν λευκῶν, τὰ ὅποια ἐμβάπτοντες εἰς μέλι καὶ γάλα ἐδίδον τεχνητόν τι μέγεθος, φασιανοί, ὧν τὸ καλεῖτερον προτέρημα ἦτον ὅτι κατήγοντο ἐκ τοῦ Φάσιος ποταμοῦ, ταῖ τέλος τῆς Σάμου καὶ ὡς τοῦ πτηνοῦ τούτου κατασκευασμένα με ζύμην, εἰς τὰ ὅποια ἦσαν ἐμπηγμένοι συκαλίδες παχύτατα, καὶ ἠρτημένοι δι' ὀλίγου πεπερέως.

Ταῦτα βλέπων ὁ Κλώδιος ἐλησμόνησε τὴν δεξιάν του· ὁ Ἐργασίλαος τοὺς χαριεντισμούς του, ὁ Σαράντων τὰς ἀστεϊότητάς του, ὁ Ἀπίκιος τὴν μνήμην τοῦ προπάπου του, ὁ δὲ Κνέϊος Κάπιτος δὲν ἤξευρε πλέον πόσα γράμματα περιείχοντο εἰς τ' ὄνομα τοῦ Κασίου.

Γλυκεῖά τις συμφωνία ἠκούσθη, δούλοι ἀφῆρσαν ἄδοντες τὸ φέρκουλόν καὶ οἱ ἀρχιωνοχοί, φέροντες ἀμφορεῖς, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπλήθουν κυάβους, καὶ ἐπρόσφερον εἰς τοὺς τοὺς συνδαιτυμόνας τὸ οἶνὸν μελί, καὶ τὸ φαλέρνιον, φέρον χρονολόγιον τῆς ὑπατείας τοῦ Ὀπτίμου.

— Κλώδιε Τριχόγκιε, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῆς ἑορτῆς· εὐρε καὶ σὺ τὸν Κνέϊον Κάπιτον.

— Μάλιστα ἰδοὺ· ἀπεκρίθη ὁ ἐπάρχος, καὶ λαμβάνων ὠραῖόν τι κύπελλον ἐκ μυρρίκης, « Πῖνῃ εἰς υἱείαν, εἶπε, τοῦ μεγάλου, τοῦ εὐσεβοῦς καὶ τοῦ θείου Βιτελλίου.

Καὶ ἔρριψε τὸν ἀπνευστὶ ἐπὶ πολλὸν χρόνον ἐσταμάτησε δὲ μίαν στιγμὴν, ἐπὶ τὸ μικρὸν ὑπόλοιπον καὶ ἐστράγγισε τὸ ποτήριόν του ἐπὶ τοῦ ἑδάφους, ἵνα δείξῃ ὅτι δὲν ἔμεινε τίποτε πλέον, ἔπειτα ἐξ ὧν τῶν κλινῶν ἔπιον προπύσεις τοσοῦτον, ὥστε καὶ ὁ Ἐργασίλαος συνοικειώθη μετὰ τοῦ ἐπάρχου.

ΡΩΜΑΙΟΣ ΟΙΝΟΧΟΟΣ.

— Ἐπειδὴ ἡ θάλασσα ἤδη ἐπλάσθη, εἶπεν ὁ Πούπλιος, οἱ ἰχθεῖς δύνανται νὰ ἔλθωσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Ἀναμνήσεις τοῦ Ἀπικίου.

Ἡ τρίτη παράθεσις ἀνηγγέλη διὰ τινος ὁσμῆς ἀρωματώδους, ἐρεθισάσης ἀλληλοδιαδέχως τοὺς καθεζομένους γαστριμαργούς. Ὁ Ἀπίκιος τὴν ἀνέπνευσε πολλάκις.

— Ὅποιον ἄρωμα εἶπε φαιδρυνθεὶς ἀναδίδεται ἐκ τοῦ καρυκεύματος τούτου. Στοιχηματικῶς δὲ τοῦτο εἶναι τὸ γάρον, τὸ ἔλθον ἐκ τῆς Νέας Καρχηδόνας, τὸ ἀληθές γάρον τῶν Συνεταίρων.

Ἡ ἐποψὶς τῆς τραπέζης ἐπροξένησεν ὑπερβολικὴν ἡδονὴν εἰς τοὺς εὐαισθητοὺς τούτους τῷ στόματι ἄνδρας. Ὁ Obsonator (ὀψώνης, προμηθευτῆς) τοῦ Πομπωνίου κατασκεύαζεν ἀριστοτέργημα· εἶχεν ἐνώσει ἐπὶ ἐνὸς μικροῦ δίσκου ὄλους ὀμοῦ τοὺς θησαυροὺς, ὅσους διακρύπτουσιν οἱ ποταμοὶ, αἱ θάλασσαί τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας.

Μεταξὺ δὲ τῆς ἐξαίρετου ταύτης συλλογῆς πρὸ πάντων διηγείρε τὴν προσοχὴν ἀπάσης τῆς ὀμηγύρεως εἰδὸς τι ἰχθύος, ἐκτεθειμένου ζωντανοῦ ἐνώπιόν των, εἰς τι ἀγγεῖον ὑάλινον παρειήρσαν μετ' εὐχαριστήσεως τὰ διάφορα χρώματα, εἰς ἃ βραδεῖα τις ἀγωνία τὸν ἠνάγκαζε νὰ μεταδίσκῃ.

— Κνέϊε Καπίτη, εἶπεν ὁ Ἀπίκιος, τὰ ἔχετε μὲ τὸ σχολὴν τῶν Προκουλαίων, οὔτινες εἰς πολ-

λὰ δὲν συμφωνοῦσι μὲ τοὺς Σαβίνιτας, καὶ δὲν παύετε τοῦ νὰ ἐρίζετε περὶ τῆς ἐρμηνείας περὶ τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τινῶν ἄλλων ζητημάτων. Λοιπὸν ἡμεῖς οἱ σοφοὶ τοῦ στόματος, ἡμεῖς οὔτινες λατρεύομεν τὸν οὐρανίσκον, ὥς ὑμεῖς ἐξασκεῖτε τὴν γλῶσσαν, καὶ ἡμεῖς ἐπίσης εἰμεθα διηρημένοι εἰς δύο στρατόπεδα· ἔχομεν τοὺς Ἀπικιανούς, τοὺς ἀσολουθοῦντας τὰ ἴχνη τοῦ προπάππου μου, καὶ τοὺς Ὀκταδιανούς, τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν μερίδα τοῦ Κνεῖου Ὀκτατίου. Σᾶς εἶπον τοῦτο προκειμένου περὶ τῆς ὑπὲρ ὧν μας συναγρίδος. διότι μοὶ ἀναμνήσκει τὴν μόνην ἤτιταν, ἣν εἶχε ποτε ὑπεστή ὁ Ἀπίκιος καὶ εἰ τῆς μερίδος τευ. Εἶχον σταίλει εἰς τὸν Τιβέριον παρόμοιον ἰχθύν, σταθμίζοντα τέσσαρας λίτρας καὶ ἡμίσεον· τοῦτο ἦτο σπάνιον πρᾶγμα, διότι ποτὲ ἰχθύς τοῦ εἶδους τούτου δὲν σταθμίζει πλέον τῶν δύο λιτρῶν· ὁ Τιβέριος τὸν ἐδέχθη, ἀλλὰ τὸν ἐστείλεν εἰς τὴν ἀγοράν. — Εἰμαι παραβέβησις, εἶπεν, ὅτι ὁ ὠραῖος οὗτος ἰχθύς θ' ἀγορασθῇ ἀπὸ τὸν Ἀπικίον ἢ τὸν Ὀκτάδιον.

Ἡ εἰκασία τοῦ ἐπαλήθευσεν ἐντελῶς· οἱ δύο μεγάλον διδάσκαλοί μου ὑπερεπλούτησαν. Ἀλλ' ὁ Ὀκτάδιος δειχθεὶς θαρσύτερος, ἐτέρησεν εἰς ἑαυτὸν τὴν νίκην καὶ τὸν ἰχθύν, ἀντὶ πάντε χιλιάδων στατήρων. Ὁ θεὸς μου, τὴν ἡμέραν ἐκείνην θὰ ἦτον εἰς κακοδιαθεσίαν.

Ἀλλὰ τί τὰ θελετε;

... Quandoque bonnus dormitat Homerus
(Ὁράτιος.)

Ἐνίοτε καὶ δὲ καλὸς Ὅμηρος ὑπνώττει.

Ἀλλ' ἡ ἐκδίκησίς του ὑπῆρξε ταχέως καὶ λαμπρά. Ἀποσυρθεὶς ἐνταῦθα, εἰς Μιντοῦρνας, ὁ Ἀπίκιος ἐνερτῶρα καταγευόμενος τὰς καλὰς σὰς γαρίδας τῆς Καμπανίας, τὰς ὁποίας δὲν ἤθελεν ἀλλάξαι μ' ἓνα θρίαμβον εἰς τὸ Καπιτώλιον. Ἐν τούτοις μανθάνει ὅτι εἰς Ἀφρικὴν εἶχον ἀνακαλυφθῇ πάμπολλαι τοιαῦται ἀγνώστου μεγέθους, καὶ τὴν ἐπαύριον αὐτὴν ἐπιχειρεῖ ταξείδιον. Ἡ φήμη τῆς ἀφίξεώς του, διαδίδεται καὶ οἱ ἄλιεῖς ἐσπευσαν νὰ προσφέρωσιν αὐτῷ τὰς ὠραιότερας γαρίδας των. Ὁ Ἀπίκιος τὰς θεωρεῖ.

— Δὲν ἔχετε μεγαλητέρας, εἶπεν ἐρωτηματικῶς πῶς. Καὶ ἀπορατικῆς γενομένης τῆς ἀπαντήσεως. — Εἰς Μιντοῦρνας, ἐπανελάθεν, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν ναύκληρον· καὶ πάραυτα ἀναχωρεῖ χωρὶς ν' ἀποβιασθῇ διόλου.

Ὁ ἐκγονος ἐδείξε τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅτι ἦτον ἀνάξιος τῆς ἀπὸ τοιοῦτου θεοῦ καταγωγῆς ἔφερον ἐπειτα τὴν μύραιναν, ἣν εὗρον νοστιμιστάτην.

— Φίλοι μου, εἶπεν ὁ Πομπόνιος, οἱ ἐπαινοὶ ὡς ἀποταθῶν θοποὶ ἀνήκει, δηλαδὴ εἰς τὸν ἐπαρχον, διότι παρ' αὐτοῦ ἔχω τὴν μύραιναν αὐτὴν· ὅταν μοὶ τὴν ἐξείλην, εἶχε περὶ τὴν κεφαλὴν χρυσοῦν δακτύλιον.

— Ὡς αἱ τοῦ Ὀρτενσιῦ, εἶπεν ὁ Κάπιτος· τί ἀξιόλογος ἄνθρωπος· τὰς ἐθρήνη, ὅταν ἀπέθνησκον. Ἐπαρχε! συγχωρήσατέ μοι νὰ σᾶς ἐρωτήσω· ἔχετε τὸσον ὠραῖα ἰχθυοτροφεῖα, ὅσον αὐτός;

— Ποῖος αὐτός; ἡρώτησεν ὁ Κλώδιος.

— Ὁ Ὀρτενσιος! ὁ μέγας ἡμῶν ῥήτωρ, ὁ μόνος ἡμῶν ἀντίπαλος τοῦ Κικέρωνος! Λέγουσιν ὅτι ἔκαμεν ὑπέρογκα ἔξοδα πρὸς τὴν κατασκευὴν ἰχθυοτροφείων.

— Πάνσοφε Κνέϊε Κάπιτε, δὲν γνωρίζω οὔτε τὸν Ὀρτενσιόν σας, οὔτε τὰ ἰχθυοτροφεῖά του· ἀλλ' ἔλθε νὰ ἰδῇς τὰ ἰδικά μου, καὶ τότε θέλεις κάμει μόνος σου τὴν σύγκρισιν.

— Εὐχαρίστως, ἔπαρχε· μετὰ πάσης χαρᾶς.
— Ἀλήθεια, εἶπεν ὁ Ἀπίκιος. τί ἔγεινεν ὁ πολυ-
ζήτητος ἐκεῖνος δούλος τὸν ὁποῖον εἶχες ἄλλοτε μαζῇ;
ὁ Γνάθων νομίζω;
— Μὰ τὸν Πολυδεύκην, ἀπήντησεν ὁ ἔπαρχος, πρὸ
δλίγου τὸν ἐράγατε.
— Ὁμιλήσατε καθαρώτερα· ἐγὼ δὲν εἶμαι ὁ Ὀρ-
τένσιος, ὡς ἤθελεν εἰπεῖ ὁ Κ. Κάπιτος, δὲν ἔχω τὴν
σφύγκα εἰς τὸν οἶκόν μου.
— Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἐν τούτοις καθαρὸν ὡς μία βού-
καλις κενή, ὡς εἰς φοινικὸς φανός. Ἄνεν ἀνεκάλυψα
βῆι ὁ Γνάθων ἦτιον ἕνας ἀπεχθὲς χριστιανός, ἕνας
ἐχθρὸς τοῦ Κράτους· ἐπρόσταξα καὶ τὸν ἐβρίψαν εἰς
τὰς μυρβρίνας. Οἱ Χριστιανοὶ δὲν ἀξίζουν πλειότερον
τῶν ζώων. Αἱ μυρβρίναι κατέφαγον τὸν Γνάθωνα.
— Ὡς τὸν Πολίωνα, ἐψιθύριζεν ὁ Κάπιτος, τὸν ὁ-
ποῖον ἡ σκληρότης αὐτῆ δὲν ἐτάραξε.

ΚΕΦ. ΕΚΤΟΝ

Τὰ ὀφιοπωλεῖα (Porinae)

Ἐν τούτοις οἱ συνδικαιτυμόνες ἀπέκαμον τρώγοντες
καὶ πίνοντες, καὶ τινων μάλιστα τὸ εὐθυμον πνεῦμα
ἤρχισε νὰ ὑποκύπτῃ εἰς τὸν θεὸν Βάκχον.

— Φίλοι, εἶπεν ὁ Πούπλιος, ἐάν τις ἐξ ὑμῶν εἶδε
νὰ γευματίζουν λαμπρότερα, ἢς τὸ εἶπῃ, καὶ ἢς τὸ ὁ-
μολογήσῃ· ἠθέλαμεν εὐχαριστηθῇ νὰ τὸν ἀκούσωμεν,
ἠθέλαμεν τὸν ἀνταμείψαι ἀμέσως.

Ὁ Σαράνων ἡγέρθη ἐπὶ τοῦ ἀγκυῶνός του καὶ εἶπε·
— Θέλω ὁμιλῆσαι. Ὁ Αὐτοκράτωρ Βιτέλλιος κάμνει

τέσσαρα γεύματα καθ' ἡμέραν· δηλαδὴ, τὸ προάριστον
(jentaculum), τὸ γεῦμα (prandium), τὸ δεῖπνον (cena)
καὶ τὸ ἀπόγευμα (commissatio), καὶ πάντοτε ἀφρόνως·
ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ δεῖπνον, καλλίτερον ἀπὸ τοῦτο δὲν
τὸ πιστεύω νὰ ὑπάρξῃ, ἀφίνω εἰς τὸν Ἑργασίαν τὰς
κολακείας· ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ παρασιωπήσω τὴν ἀ-
λήθειαν· οὐδεὶς ἐδείπνησεν ὡς ἡμεῖς ἀπόψε.

— Τί ἐννοεῖς; ἠρώτησεν ὁ Πομπόνιος.

— Ὅ,τι ἀγνοεῖτε πάντες, καὶ δοῖεν οἱ θεοὶ, οὐδέποτε
νὰ μὴ τὸ ἐμαυθάνετε, διότι ἐγὼ εἶμαι εὐγνώμων. Θὰ σὰς
εἰπῶ δὲ πῶς γευματίζουσιν οἱ δυστυχεῖς ὡς ὁ Ἑσσυρίων
καὶ οἱ ἐξοχώτατοι Ἑλληνας, εἶπε δεικνύων τὰς
σκιὰς τοῦ Ἑρμαγόρα.

Φαντασθῆτε ὅτι ἡ πείνα σὰς θερίζει τὸ διάφραγμα,
καὶ σὰς κραυγάζεται ἀνιλεῶς! — Εἶναι ὥρα τοῦ φα-
γητοῦ. Τρέξατε ἀπὸ τοῦ φόρου εἰς τὸ παιδίον τοῦ Ἀρε-
ως, ἀπὸ τὸν ναὸν τοῦ Διὸς εἰς τὸ ὑδραγωγεῖον τῆς
Παρθένου, ἀπὸ τοῦ κίρκου τοῦ Νέρωνος εἰς τὰ λουτρά
τοῦ Ἀγρίππα, ἀλλὰ ματαίως· κανεῖς δὲν σὰς προσκαλεῖ,
οὔτε αἱ χειρνομίαι σας, οὔτε αἱ φιλόφρονες ὁμιλίαι σας
θέλουσι μαλαθεῖν τινὰ ὥστε νὰ σὰς δώσῃ δεῖπνον. Ἐρ-
χέσθε εἰς τὴν Via Lata· θέλετε εὐρεθῇ ἐνώπιον ἐνὸς
ὀφιοπωλεῖου (porina) εἰδους καπηλείου, διότι ταῦτα
ἀγοράζουσιν ὅψα ἀπὸ τοῦ πόπας μας (popae, θύται,
θυτήρες), οἵτινες πωλοῦν εἰς εὐτελεῖς τιμὰς, τὸ ἀπὸ
τῶν θυσιῶν μερίδιόν των. Ὅποια θέα! ὅποια ὁσμὴ! τε-
μάχια κρέατος εἶναι ἐκτεθειμένα· καὶ ἐνθεν κἀκείθεν
ἐντὸς πηλίνων ἀγγείων θέρμοι, ἐρέβινθοι, κύαμοι κλπ.
Ἐὰν ἔχῃς κἀνένα ἢ δύο θηνάρια, δὲν θέλεις ἀποθάνει
τῆς πείνης, ἀκόμη ἐμβα εἰς τὸ ποπίνιον, τὸ ὁποῖον
μ' ἔδην τὴν πνιγνρὰν θερμότητά του, μ' ἔδην τὴν ἀ-
νυπόφορον ἀκαθαρσίαν, καὶ μ' ἔδην τὴν συντροφίαν, ἡ-

τις δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι δὲν θέλει σὰς εὐχαρστήσει, τὸ
ποπίνιον, λέγω, κύριοί μου, εἶναι τὸ ἐντευκτήριον
τῶν δούλων σας, ὅταν ὑμεῖς δεπνίζεσθε εἰς τὴν πόλιν·
ἐκεῖ πίνουσιν οἶνον τῆς Κρήτης ἢ τοῦ Ἀλικάντου, τρώ-
γουσι πλακούντια, παίζουσι κύβους καὶ ὑβρίζουσιν τὰς
εὐγενεῖας σας. Ἀλλὰ τί σὰς μέλλει; ἡ ὕβρις αὐτῆ εἴ-
ναι τὸ ἄσμάτιον τοῦ στρατιώτου, ὅστις ἀκολουθεῖ τὸν
θριαμβουτὴν εἰς τὸ Καπιτώλιον. Ἐνίοτε ὑπερέτριά τις
τοῦ ποπινίου τέρπει τοὺς διαβατικούς ξένους τῆς, διὰ
τινος ὀρχήσεως, τὴν ὁποίαν συνοδεύει μὲ τὸν θόρυβον
τῶν κροτάλων· ἄλλοτε ἀθλία τις ἐταῖρα λαμβάνει τὸν
αὐλόν, καὶ ὁ ὁμιλος τῶν δούλων ἄρχεται νὰ πηδᾷ· ἐκεῖ
θέλετε εὐρεῖ ληστὰς, δολοφόνους, ναυτικούς συγκρού-
οντας τὰ ποτήριά των μὲ θημῖους, μὲ νεκροθάπτας καὶ
ἱερεῖς τῆς Κυβέλης, ἐξαπλωμένους καὶ ῥοχαλιζοντας
πλησίον τῶν κυμβάλων των, τὰ ὁποῖα πωλοῦσι συχνὰ
διὰ νὰ πώσωσιν εἰς ὑγίαν τοῦ Βάκχου.

ΚΕΦ. ΕΒΔΟΜΟΝ.

Πῶς ἐδείπνησεν ὁ φίλος Ἑσσυρίων.

Ἀλλ' ἡ θρηνώδης φωνὴ τοῦ Ἑσσυρίωνος ἔπνιξε τὴν
στιγμὴν ἐκείνην τὴν τοῦ ἀγορεύοντος.

— Θέλω αὐτὸ τὸ φαγεῖ, ἐκραύγαξε μετὰ λύσσης ὁ
δυστυχὴς, θέλω αὐτὸ τὸ φαγεῖ! ὦ! τῆς ἀθλιότητος!
οἱ δούλοι νὰ φέρωνται οὕτω πρὸς ἐμέ, νὰ μὲ κάμουν
ν' ἀποθάνω τῆς πείνης!

— Τί εἶναι; ἠρώτησεν ὁ Πούπλιος· θέλεις τίποτε;
δὲν σοὶ ἔδωσαν ὅ,τι ἠθέλεις;

— Νὰ μοῦ δώσουν ὅ,τι θέλω, λέγεις, νὰ μοῦ δώ-
σουν ὅ,τι θέλω; ὦ! ἐνῷ εἰς τὴν τράπεζάν σας ὑμεῖς,
καὶ οἱ λοιποὶ τρώγετε καὶ πίνετε τὰ ἐκλεκτότερα φα-
γητὰ καὶ ποτὰ, οἱ δούλοι σας μοῦ προσφέρουν μύ-
δια καὶ χάβαρα, τὸ ἡμισυ ἐνὸς αὐγοῦ, καὶ ἕνα κόκ-
καλο νὰ γλύψω. Αὐτὸ τὸ ἀδίκημα πρέπει νὰ τὸ ἐμπο-
δίσετε. Θέλω ἀπὸ δλα καὶ τίποτε δὲν μοῦ δίδουν. Οἱ
δούλοι σας εἶναι ἀνόητοι! Συνώμωσαν νὰ μὲ πεθάνουν
τῆς πείνας.

— Ἀκουσέ τον! ἀνέκραξεν ὁ ἔπαρχος, ὅστις ἤθελεν
ὥστε ἅπαντες νὰ ἦναι οἱ ὀφλυγες, ὅταν
οὗτος ἐμέθυσεν· ψωμί καὶ κρασί ὑπάρχει καὶ
μουρμουρίζει ἀκόμη! Φύγε ἀπ' ἐμπρὸς μου, ἄθλιε!

— Ἀλλὰ τοῦ λόγου σας δὲν μ' ἔχετε προσκαλέσει,
ἀπήντησεν ὁ Ἑσσυρίων, ἀγανακτῶν καὶ λησιμονῶν τὴν
μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπαρχοῦ διαφορὰν.

— Ἀ! τοιοῦτον σέβας ἔχεις πρὸς τοὺς ἄρχοντας
σου, ἀνέκραξεν ὁ Κλωδῖος μανιώδης· καὶ ἐκφορδονή-
σας ἀμφορεύα τινὰ τὸν ὁποῖον δούλος τις τῷ ἐπρόσφερε,

— Μάθε νὰ ὁμιλῇς, ἄθλιε, εἶπεν.

Ὁ ἀμφορεύς ἐπέταξεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἑσου-
ρίωνος, ἐνθα συνετριβή· ὁ ἐμπεριεχόμενος οἶνος πε-
ριεχύθη μετὰ τοῦ αἵματος τοῦ δυστυχοῦς ἀναμιγείς· ὁ
Σαρανῶν, παροργισθεὶς διότι δὲν ἠδύνατο νὰ τύχῃ καὶ
ἄλλης προσκλήσεως, ὁ Ἑργασίλαος ἐμψυχωθείς ὑπὸ
τῆς ἐπιτυχίας του ὁ Κάπιτος, νομίσας ὅτι οἱ ἄρχον-
κοὶ εἶχον προσδληθῇ, καὶ ὅτι τὸ καθῆκόν του τὸν ὑπε-
χρέου νὰ ὑπερασπισθῇ, ἐμμήθησεν ἅπαντες μετὰ ζή-
λου τὸ παράδειγμα τοῦ ἐπαρχοῦ ὁ δυστυχὴς Ἑσσυρίων,
ῥαπίζόμενος καὶ ὑπὸ τῶν δούλων, ὥρμησεν ἐκτὸς τοῦ
τρικλινίου ἐν μέσῳ γενικοῦ γέλωτος καὶ ἀστειοτήτων,
αἵτινες πολὺν χρόνον ἤχουν εἰς τὴν ἀκοήν του.

ΜΟΝΟΜΑΧΩΝ ΑΓΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΤΡΙΚΛΙΝΙΟΝ.

ΚΕΦΑΛ. ΟΓΔΩΘΕΝ

Τὸ ἐπίδεικτον.

Μετὰ τὸν φρικτὸν τοῦτον ἀστεισμόν, οἱ συνδαιτημόνες δὲν ἐδυνήθησαν πλέον νὰ προσέξωσιν εἰς τοὺς χοροὺς τῶν Γαδιτανῶν, οὐδὲ εἰς τὰς σκηνὰς τῆς Ἰλιδος, οἱ παίζομενός ὑπὸ ὑποκριτῶν, μετημριασμένων εἰς ἥρωας τοῦ Ὀμήρου.

Ἀλλὰ μετὰ χειροροτήσεων καὶ κραυγῶν χαρᾶς εἰδον ἐρχομένην συνοδίαν μονομάχων ἢ παλαιστῶν (gladiatori). Οἱ τρομεροὶ οὗτοι μῖλοι ὤρμησαν ἀμέσως ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου καὶ κατεσφάζοντο, ἐνῷ οἱ Σιβαρίται ἐκείνοι ἐγεύοντο πλακούντια καὶ ὀπώρας. Τὸ ἔπαυρον τῆς ὕλικης εὐδαιμονίας τῶν ἡττο νὰ ἔχωσιν ἐνώπιον τῶν τὴν κοιμηθῆσαν τῆς πείνης καὶ τὸ θέαμα τοῦ χυνομένου αἵματος.

Ἐν τούτοις ἡ κλεψύδρα καὶ τὸ φῶς τῶν λυχνιῶν ἤρχισαν νὰ ὀλιγωστεύωσιν, ἀγγέλλουσαι τὴν ὥραν τῆς αναχωρήσεως. Τρεῖς νέοι, ἐνδεδυμένοι τῆβεννον ἐκ λίνοῦ, ἐφάνησαν εἰς τὴν αἴθυσαν. Δύο μεταξὺ αὐτῶν ἔθεσαν ἐπὶ τῆς τραπεζῆς μικρὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν Ἀφρων, ἄλλος ἔφερον κύπην πλήρη οἴνου φωνάζων — Οἱ θεοὶ εἴησαν ἡμῖν ἴτεσι!

— Διαφυλάττειν τὸν Βιτάλλιον ἐν εὐτυχίᾳ! ἐπρόσθεσαν ὁ ἑπαρχος.

Ἐν τούτοις οἱ συνδαιτυμόνες ἠγέρθησαν κλονιζόμενοι, ἔλαβον τὰς ἐμβάδας τῶν, καὶ ἐξῆλθον μ' ὄλην τὴν οἰνεργυρίαν τῶν, προπορευομένων τῶν δούλων, οἱ τινες ἔφερον πυρσούς ἀναμμένους.

Πορεύθησαν, πλησιάζοντες εἰς τὸ ἑπαρχεῖον, δέκα μεγίστας δαδας, αἰνέες, ῥιπτούσαι ἐπὶ τῶν βαθυδαίων ἀπικισίαν τινα λήχην μετὰ κηπνοῦ, ἐστρέφοντο καὶ ἐγγυρίζον, ὡς τὰ δεινρόλλητα ὑπὸ θεαλλώδους ἀνέμου.

— Νομωδοτάκαλε, εἶπεν ὁ ἑπαρχος πρὸς τὸν Κόπιτον, τι νὰ εἶναι αὐτὰ;

— Λαμπρά φωτοχυσία! ἔπαρχε, λαμπρά φωτοχυσία!

— Εἶσαι ἓνας ἀμαθὴς! Κάπιτε, εἶναι Χριστιανοὶ τοὺς ὁποίους οἱ σωματοφύλακές μου ἀλυσόδεσαν καὶ ἤλειψαν μὲ πίσσαν, ἐνομαζῶ ταύτας, λυχνίας τοῦ Νέρωνος.

— Ἀγαπῶ τὴν ἀσειότητά σου, ἔπαρχε. Μὰ τὸν Ποσειδεύκην! ὅποιον φῶς χύνουσιν οἱ χριστιανοὶ οὗτοι.

— Ναι, τυφλοὶ εἰδολολάτραι, ἀπακρίθη ἐπισήμως καὶ ἀποθνήσκουσα φωνή· εἶπετα χωρὶς νὰ θέλει τὴν ἀλήθειαν. Θέλομεν ὅσον οὐπω χύσει τοσοῦτον φῶς, τὸ ὅποιον θὰ πληρώσῃ τὸν κόσμον ἅπαντα, τοὺς δὲ Θεοὺς σας θέλει βυθίσει εἰς τὸ σκότος, τελοῦντας τὰς τελευταίας ἐορτὰς τῶν.

Ταῦτα ἔλεγε μία τῶν ζώντων λαμπάδων.

Οἱ συνδαιτυμόνες ἀπεμακρύνθησαν μόλις δυνάμει νὰ κρύψωσι τὴν κατὰπληξιν τῶν ὑπὸ τὸν βεδιασμένον αὐτῶν γέλωτα.

(Musée de Familles), Π. Η.

Η ΝΗΣΟΣ ΖΑΓΓΕΜΠΑΡ.

—ο—

Κατὰ τὰς ἀνατολικὰς ἀκτὰς τῆς Ἀφρικῆς καθεστὶ νησὸς τις πλευσιωτάτη, ἡ Ζαγγεμπάρ, περιέχουσα 440,000 κατοίκων, ἐξ ὧν μὲν αἱ δέκα χιλιάδες εἶναι ἐλεύθεροι. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς νήσου καλεῖται Ἰμάν, ἡ δὲ πρωτεύουσα Ματακίτη. Ὁ στρατὸς ὅλος τοῦ Ἰμάν συγκρατεῖται ἐκ 300 — 400 μπελοουκτιζι (στρατιωτῶν) ῥακενδωτῶν σχεδόν, ἐχόντων ὅπλα ἀγέληντα εἰς αὐτοὺς καὶ λαμβανόντων μισθὸν δι' ἑλκας